

A PARÁZNA NŐ.

(János e v. VIII. 3—11.)

„Helyet!... Utat!... Itéljen Ő!...
Mester, im egy parázna nő!...
Hadd halljuk a templomban itt:
Jézus ily nőről mit tanít?

Törvényben, tudjuk, az vagyon:
Kővel veretessék agyon.
De te, törvények mestere,
Te mondd meg: mit tegyünk vele?“

S a vakbuzgók mögött a nép
Sóvárgva tódul közelébb,
S ott Jézus és a nő körül
Mintegy örvénynyé tömörül.

Remegve áll a nő; s a mint
Az Urra, lopva föltekint,
Arczán a rettegés havát
Tűz szégyen pirja futja át.

Nem szól az Ur. Merengve jár
Szeme, miként a holdsugár,
Az asszonyon s a tömegben,
Mely néz reája mereven.

Majd, mintha nem látná emezt,
A föld porában irni kezd.
És összefut az ujj alatt
A porba irt parancsolat.

De a talányt az emberek
Gyarló esze nem érti meg.

És az irástudó urak
Tanácsot kérnek újolak.

Ekkor fölegyenesedék
Az Úr, s szólt: „Gyarló nemzedék!
Ki büntelen közöttetek,
Az vesse az első követ!“

És újra lehajolva ir...
De jaj, büntetni egy se bir;
Sőt véne, ifja kihalad;
Benn csak az Úr s a nő marad.

Ir, egyre lehajolva, ir...
Csendes a templom, mint a sír.
A déli nap is megjelen:
Mind áll a nő azon helyen.

De majd az Úr fölkel megint,
S kérdi, midőn körültekint:
„Hová tűnt annyi vádolód?...
Hát senki nem kárhoztatott?...“

A nő szólt: „Senki sem, Uram!“
„Én sem,“ — mond Jézus komoran.
„Eredj békével most haza,
S ne vétkezzél többé soha!“

DR. NAGY MÓR.

BAUMGARTEN ÉS HASE.

Szokásban volt az őshajdankori egyiptomiaknál, hogy halottaik fölött, mielőtt azokat az anyaföldnek átadták volna, itélő beszédet tartsanak. Ennek nyomai láthatók a mi temetési szertartásainkban. A protestáns — mondjuk keresztény — hit és lelkiismereti szabadság e két hatalmas munkása, védője elhunytá alkalmával is gyászba öltözött az elismerés, visszatekintett mindkettőnek áldásteljes életére, s látva a kivívott érdemek bámulatra gerjesztő sorozatát, a soha el nem évülő emlékezet balzsamával illette már élettelen személyöket, ekkép biztosítva őket a halhatatlanság és örök élet felől. A szabad gondolkozás hiveinek szívében ők örökké élni fognak.

E sorok írója, midőn róluk némi ismertetést szándékszik közleni, reméli, hogy ez által kedves szolgálatot tesz mindazoknak, kik a felvilágosultság bajnokai iránt érdeklődnek, s egyuttal — bár kissé elkésve — lerója e nagy férfiak iránt a tisztelet adóját.

Baumgarten Mihály 1812. mártius 25-én született Haseldorfban (Holstein); már a szülői házban is a kegyesség áldott szeleme kísérte s így kora ifjúságától utolsó lehelletéig csak erősödött az a meggyőződése, hogy hitbuzgósága, lelkének Istennel való közössége rá nézve e világon a legdrágább kincs. Hova-tovább, annál világosabban került mindent és küzdött mindaz ellen, a mi valamikép az ő lelkének az atyával való gyermeki közösségét megzavarhatta vagy megsemmisíthette volna. Mély, tiszta, vallásos benső étellel törekedett az igazságra; ez volt mindvégig Baumgarten alapjelleme, ez adott neki elég erőt nemes feladatai teljesítésében.

Különben, mint theologus, előbb Hengstenberg tanítványa volt. Ennek befolyása alatt készült műve a „pásztori levelekről“ és az „apostoli cselekedetekről“ (Apostelgeschichte; Braunschweig, 1851.), mi által célja volt megmenteni ez iratok apostoli eredetiségét, hitelességét. Később azonban, minthogy Hoffman biblia magyarázata iránt több hajlandóságot érezett magában, hozzá csatlakozott.

1848-ban, Michaelisi (Schlezwig) lelkész korában írta „12 Thesen über Gegenwart und Zukunft der Kirche“ cz. művét, mely igen kecsgetető biztosítás volt további működésére. Már e művét is mély, s egyszersmind szabad vallásos szellem lengi át, mely szabad szellem önkényt felülemelte őt lelkésztársai közönyösségén, s benne folyton munkálva, honfiai lelkesültségben is nyilvánult. Az elméletet a gyakorlat nélkül majdnem semmisnek nyilvánítá s e meggyőződéséhez